

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

<b>Przewodniczący:</b>	<b>SSO Danuta Poniatowska</b>
<b>Protokolant:</b>	<b>Katarzyna Gryko</b>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 grudnia 2019r. w Suwałkach

sprawy **B. J.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem B. J.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 26 września 2019 r. znak (...)

**zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że B. J. ma prawo do wypłaty części uzupełniającej świadczenia w pełnej wysokości poczynając od 1 października 2019 r.**

## UZASADNIENIE

Decyzją z 26.09.2019 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał B. J. rentę z rolniczą z tytułu niezdolności do pracy od 1.10.2019 r. do 30.09.2022 r., zawieszając w 50% część uzupełniającą świadczenia z powodu prowadzenia działalności rolniczej.

W odwołaniu od tej decyzji B. J. wniosła o jej zmianę i wypłatę świadczenia w całości. Skarżąca podniosła, iż będąc niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, zaprzestała w istocie prowadzenia działalności rolniczej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

### **Sąd ustalił, co następuje:**

B. J. wraz z małżonkiem J. J. są współwłaścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni około 27 ha, dodatkowo dzierżawią około 70 ha. Gospodarstwo zorientowane jest na hodowlę bydła mlecznego i produkcję roślinną. Gospodarstwem faktycznie zajmuje się małżonka odwołującej J. J. z synem S.. Przy niektórych pracach korzystają z pomocy siostry odwołującej E. Ż., a także sąsiadów - rolników. Czynności domowe wykonuje w dużym stopniu wspólnie zamieszkująca teściowa. Odwołująca natomiast nie prowadzi żadnej działalności rolniczej na tym gospodarstwie, z powodu bardzo złego stanu zdrowia. Przeszła ona kilka operacji onkologicznych, cały proces

radioterapii, chemioterapii i hormonoterapii. Od sierpnia 2016 r legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Praca B. J. ogranicza się w zasadzie do drobnych prac domowych i wychowywaniu 14 letniej córki stron. Nie podejmuje ona nawet decyzji związanych z prowadzeniem gospodarstwa, gdyż jest zaangażowana we własne leczenie i rehabilitację, wymaga zawiezienia do lekarza, na zabiegi rehabilitacyjne (zeznania świadków: J. J., S. J., E. Ż. – k.25-26).

Z dniem 1.01.2015 r mąż odwołującej podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu w ZUS, w związku z pełnieniem funkcji członka Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) w G.. Działalność ta nie koliduje z pracą w gospodarstwie rolnym, gdyż polega na uczestniczeniu raz lub dwa razy w miesiącu w posiedzeniach rady w siedzibie spółdzielni. W związku z tym został wyłączony z ubezpieczenia w KRUS.

### **Sąd zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 299 ze zm.) wypłata renty rolniczej ulega całkowitemu lub częściowemu zawieszeniu, jeżeli rencista prowadzi działalność rolniczą. W myśl ust. 4 wymienionego przepisu, uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego.

Podkreślić należy, iż sam fakt stwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym nie powoduje automatycznie uznania, iż ubezpieczony nie prowadzi działalności rolniczej. Wskazać jednak należy, iż o dopuszczalności zawieszenia wypłaty emerytury lub renty rolniczej decyduje jedynie przesłanka faktycznego prowadzenia działalności rolniczej, nie zaś posiadanie gospodarstwa rolnego. Przepis art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uznaje dopuszczalność zawieszania wypłaty świadczenia jedynie w sytuacji prowadzenia przez rencistę działalności rolniczej. Działalność rolnicza jest pojęciem prawnym, zdefiniowanym w art. 6 pkt 3 ustawy i oznacza działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej. Ustawodawca w art. 28 ust. 4 ustawy wprowadził domniemanie, że uprawniony do świadczeń nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli on lub jego małżonek są właścicielami gospodarstwa rolnego lub prowadzą dział specjalny produkcji rolnej. Domniemanie to kreuje fikcję prawną wynikającą z władztwa nad gospodarstwem rolnym, ale - jak każde domniemanie - może być obalone.

Zgodnie z art. 28 ust. 11 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w przypadku, gdy rencista lub emeryt uprawniony do emerytury z art. 19 ust. 1 ustawy prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, wypłata nie ulega zawieszeniu. Umieszczenie ust. 11 zmusza do spostrzeżenia, że jego wykładnia jest zdeterminowana całością przepisu. Stosowanie tej normy jest bezprzedmiotowe w sytuacji, gdy rolnik (małżonek rolnika) nie spełnia przesłanek określonych w art. 28 ust. 1 i 3 ustawy. Dyspozycja przepisu art. 28 ust. 11 składa się z dwóch elementów. Po pierwsze, jego adresatem jest rencista lub emeryt, ale tylko taki, który prowadzi działalność rolniczą. Po drugie, ustawodawca wymaga, aby małżonek rolnika podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy. Przesłanki warunkujące powstanie skutku (wypłata nie ulega zawieszeniu) pozostają względem siebie w koniunkcji. Przepis art. 28 ust. 11 koreluje z art. 28 ust. 1-7 tej ustawy. Relacja ta polega na tym, że ziszczenie się warunków określonych w omawianym przepisie niweczy możliwość zawieszenia części uzupełniającej, mimo spełnienia się warunków przewidzianych w ust. 5-7 art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Znaczący to tyle, że przepis ten nie jest samoistną podstawą do wstrzymania wypłaty części uzupełniającej. Jego rola jest inna, polega na korygowaniu instytucji zawieszenia wypłaty części uzupełniającej. Wspólnym mianownikiem całej konstrukcji zawartej w przepisie art. 28 jest jednak prowadzenie przez świadczeniobiorcę działalności rolniczej. Expressis verbis wynika to również z treści przepisu art. 28 ust. 11 cyt. ustawy.

Funkcją częściowego lub całkowitego zawieszenia wypłaty emerytury lub renty jest prowadzenie przez osobę uprawnioną działalności rolniczej. W tym miejscu należy odwołać się do interpretacji art. 28 stawy dokonanej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2004 r., II UZP 5/06, OSNP 2004, Nr 22, poz. 389. Sąd Najwyższy w uchwale tej uznał, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa

rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że współcześnie rolnik uzyskuje prawo do świadczeń bez konieczności wyzbycia się gospodarstwa rolnego. Z kolei definicja gospodarstwa rolnego nie zawiera żadnego elementu rzeczowego, a określenie rolnika ogranicza się wyłącznie do opisu wykonywanej działalności. Nadto Sąd Najwyższy wskazał, że skoro rolnik uzyskuje prawo do świadczeń nie dlatego, że wyzbył się własności lub posiadania gospodarstwa, lecz dlatego, że z powodu wieku lub stanu zdrowia utracił zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, czyli możliwość jego prowadzenia, to wypłata świadczeń rolniczych może kolidować wyłącznie z utrzymywaniem się statusu ubezpieczonego rolnika, wynikającego z prowadzenia przez niego gospodarstwa. Sąd Najwyższy dalej wywiódł, że porównanie ust. 1 i 4 art. 28 nie może polegać na zestawianiu pojęcia "prowadzenie (kontynuowanie) działalności zarobkowej" z pojęciem "własności lub posiadania gruntu", gdyż są to pojęcia nieprzystawalne (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01, OSNAPiUS 2002, Nr 1, poz. 18). Wykładnia ta odnosi się również do przepisu art. 28 ust. 6 tej ustawy. Wskazano w nim wyraźnie, że dotyczy on wyłącznie rencistów, którzy prowadzą działalność rolniczą. Przesłanka ta jest punktem wyjścia do zawieszeniu wypłaty części uzupełniającej. Dopiero wtórnie znaczenie ma, czy małżonek rolnika podlega ubezpieczeniu społecznemu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25.03.2014 r. III AUa 1476/13, publ. Legalis nr 993682).

W rozpoznawanej sprawie odwołująca B. J. z całą pewnością faktycznie nie prowadzi działalności rolniczej na posiadanych gruntach, również w rozumieniu zarządu i organizacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 marca 2011 r., III UK 81/10).

Z powyższych względów Sąd orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c.